

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/100-bohaterow-na-100-le/104897,Stefan-Strzemienski-ur-14-marca-1885-w-majatku-Lesna-z-m-31-lipca-1955-w-Penrhos-.html>
07.05.2024, 20:25

Stefan Strzemiński (ur. 14 marca 1885 w majątku Leśna, zm. 31 lipca 1955 w Penrhos w Walii) - generał brygady.

(...) 9 lipca [1919] Pułk 3 Ułanów wychodzi w tył Łunińcowi, skąd bolszewicy zmuszeni uciekać pod wieś Prądnicę, gdzie zawiązuje się gorąca 10 godzinna bitwa, w której płk Strzemiński nie tylko kieruje, ale i osobiście udział bierze. Walna wygrana (...). 10 sierpnia płk Strzemiński nakazuje zajęcie Słucka. Kombinowanym atakiem (niesłychanie brawurowym) piechoty (35 pp) i jazdy (1 i 3 szwadrony 3 p.uł.) zostaje sforsowany most koło wsi Klekczany. 2 zaś szwadron w konnym szyku puszcza płk Strzemiński z zachodniej strony miasta. Tymi gwałtownymi ruchami wznieca popłoch i zupełną dezorganizację u wroga i uwalnia mnóstwo ludności polskiej od przygotowanego już przez bolszewików wywiezienia do niewoli. (Wniosek na odznaczenie Virtuti Militari, 1 maja 1920)

Absolwent rosyjskiej Oficerskiej Szkoły Kawalerii w Elizawietgradzie (1905), następnie w Twerskim Pułku Dragonów w armii rosyjskiej. Od grudnia 1917 dowódca szwadronu 3 Pułku Ułanów w I Korpusie Polskim, od lutego do maja 1918 dowódca tego pułku. Od października 1918 w Wojsku Polskim, organizator i dowódca 3 Pułku Ułanów do 16 lipca 1920, następnie dowódca III Brygady Jazdy, a od 7 września do grudnia 1920 dowódca II Brygady Jazdy. Od maja 1921 dowódca VIII Brygady Jazdy w Białymstoku. Od czerwca 1924 dowódca XII Brygady Kawalerii w Ostrołęce, a od września 1926 dowódca I Brygady Kawalerii w Warszawie. Od 11 listopada 1926 jednocześnie pełnił obowiązki dowódcy 2 Dywizji Kawalerii w Warszawie. Od listopada 1930 do listopada 1932 komendant garnizonu i placu miasta stołecznego Warszawy, po czym przeniesiony w stan

Stefan Strzemiński

spoczynku. Od kwietnia 1933 przebywał kilka miesięcy w Brazylii, jako przedstawiciel Zarządu Głównego Ligi Morskiej i Kolonialnej z zadaniem zbadania możliwości osadniczych w stanie Parana. W kampanii 1939 dowódca Grupy „Dubno”, następnie internowany w Rumunii. Wraz z innymi generałami w lutym 1941 przekazany Niemcom, do maja 1945 był w niewoli. Po wojnie pozostał na emigracji w Wielkiej Brytanii. Pochowany na cmentarzu Pullheli. Grób został wpisany do ewidencji grobów weteranów walk o wolność i niepodległość Polski (nr ewidencyjny 545).

Awanse: podporucznik (1905), porucznik (1909), podrotmistrz (1913), rotmistrz (1916), pułkownik (1918), generał brygady (1932).

Bibliografia

J.A. Radomski, *Strzemiński Stefan*, „Polski Słownik Biograficzny”, t. XLV, 2007–2008; P. Stawecki, *Generałowie Wojska Polskiego 1918-1939*, Warszawa 1994, s. 320, 321.